

Z EDIČNEJ ČINNOSTI ÚSTAVU SLOVENSKEJ LITERATÚRY SAV

Knižnica slovenskej literatúry

Edícia Knižnica slovenskej literatúry je spoločným vydavateľským projektom Ústavu slovenskej literatúry SAV a vydavateľstva Kalligram. Projekt sa realizuje na základe Zmluvy o spolupráci podpísanej Ministerstvom školstva SR, Ministerstvom kultúry SR a SAV a uzavretej na obdobie desiatich rokov.

V rokoch 2005 – 2014 vyjde základný súbor šesťdesiatich titulov slovenskej klasiky od stredoveku po dnešok (výbery z diela spisovateľov a antológie) a desať odborných titulov. Časť nákladu vydavateľ bezodplatne poskytne školským a verejným knižniciam.

Editori beletrie sú zasvätenými sprievodcami po dielach literárnych autorov a dôležitých literárnych obdobiach. Ponúkajú zasvätené doslovy, kalendárium života a diela spisovateľov, komentáre a vysvetlivky, obrazovú prílohu atď.

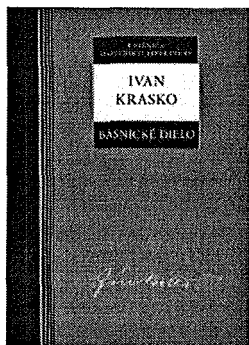
Ambíciou odborných prác je poskytnúť spoľahlivé informácie o slovenskej literatúre (lexikografia), posúvať kontúry tradičného obrazu významných literárnych osobností a historických období (monografie, interpretácie, syntetické práce).

Projekt je určený širšej kultúrnej verejnosti, študentom, učiteľom a všetkým záujemcom o slovenskú literatúru.

Odborným garantom podujatia je Ústav slovenskej literatúry SAV prostredníctvom Programovej a edičnej rady, ktorá spolupracuje s internými aj externými odborníkmi.

Členovia Programovej a edičnej rady Knižnice slovenskej literatúry:

Valér Mikula (predseda), Milan Hamada, Rudolf Chmel, Dana Kršáková, Jelena Paštéková, Stanislav Rakús, Dagmar Roberts, László Szigeti, Peter Zajac.

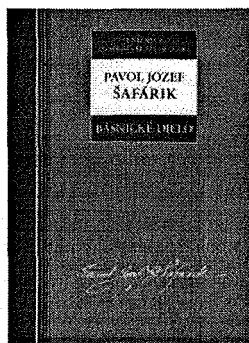

KRASKO, Ivan: *Básnické dielo*.

Výber zostavila, komentár, vysvetlivky, kalendárium života a diela, doslov a edičnú poznámku napísala Dana Kršáková. Bratislava : Kalligram – Ústav slovenskej literatúry SAV, 2005. 332 s.

Básnické dielo Ivana Krasku prináša výberový prierez Kraskovou básnickou, prozaickou, vedeckou i publicistickou tvorbou. Ťažisko vydania predstavuje poézia počnúc prvotinami cez básnické zbierky *Nox et solitudo* (1909) a *Verše* (1912) až po „básne posledné“ spolu s krátkymi prozaickými prácami. Obraz básnika a prozaika dopĺňajú vedecká štúdiá historického charakteru a dve drobné príležitostné úvahy. Kraskov portrét dotvára i malý výber z jeho listov, a to predovšetkým ľudom,

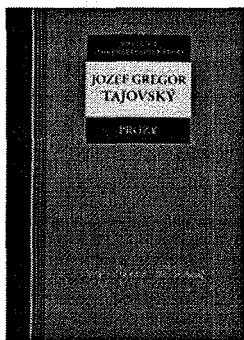
s ktorými ho spájali pracovné, priateľské či citové väzby, a ako autentický dobový dokument vlastný Životopis z roku 1952. V samostatnej časti sú ukážky z dobových kritických ohlasov, neskoršie vyjadrenia literárnych historikov a literárnych vedcov a zopár osobných spomienok na Ivana Krasku. Autorov život a dielo prehľadne zhŕňa záverečné kalendárium, ktoré je na niektorých miestach doplnené autentickými dobovými vyjadreniami samotného Krasku alebo jeho priateľov, či spolupracovníkov. Súčasťou je aj obrazová príloha a doslov editorky Dany Kršákovej s názvom Poézia scelená citom.

ŠAFÁRIK, Pavol Jozef: *Básnické dielo*.

Výber zostavil, komentár, vysvetlivky, kalendárium života a diela, doslov a edičnú poznámku napísal Peter Káša. Bratislava : Kalligram – Ústav slovenskej literatúry SAV, 2005. 312 s.

V knihe má dominantné postavenie Šafárikovo básnické dielo. Je uvedené kompletne a zahŕňa tak básnickú zbierku *Tatranská múza s lýrou slovanskou* (1814), navyše publikovanú v pôvodnej jazykovej podobe spolu s aktualizovaným prekladom do modernej slovenčiny od Ľubomíra Feldeka, ako aj ostatné české a latinské, len časopisecky publikované verše. Výber obsahuje aj teoretické články a úvahy o umení, básnickej tvorbe a jazyku. Tie spolu s úryvkami z listov vhodne dopĺňajú nielen obraz o mysliteľskom svete mladého Šafárika, ale načrtávajú aj niektoré širšie dobové špecifiká a kultúrno-spoločenské súvislosti. Celkový obraz ozvlášťuje aj pestrá mozaika názorov na ranú tvorbu P. J. Šafárika, od dobových ohlasov až po najnovšie názory a postrehy literárnych kritikov a historikov. Záverečná štúdia editora Petra Kášu Medzi intuíciou a poznávaním bližšie vysvetľuje Šafárikovu cestu od poézie k vede.

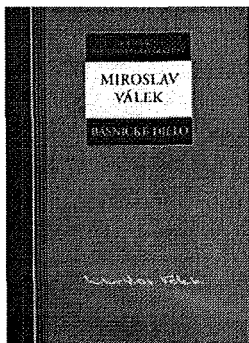

TAJOVSKÝ, Jozef Gregor: *Prózy*.

Zostavila, doslov, kalendárium, komentáre a vysvetlivky napísala Marcela Mikulová. Bratislava : Kalligram – Ústav slovenskej literatúry SAV, 2005. 448 s.

Základom výberu sú umelecké prózy Jozefa Gregora Tajovského, a to i také, ktoré neboli z ideologických dôvodov zaradené do posledného súborného vydania Tajovského diela v päťdesiatych rokoch 20. storočia. Dopĺňajú ich básne z autorových literárnych začiatkov, jeho články a spomienkové črty, ako aj úryvky z jeho listov. Celkový obraz Tajovského diela a osobnosti dokresľujú ukážky literárnokritickej a literárnohistorickej recepcie autorovho diela a citáty zo spo-

mienok jeho súčasníkov. V doslove Skeptický optimista Tajovský ponúka editorka Marcela Mikulová zasvätený pohľad na Tajovského, ktorý je detailne rozpracovaný v jej vedeckej monografii *Tajovského obrodenecká moderna*.

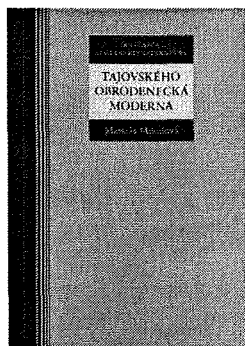

VÁLEK, Miroslav: *Básnické dielo*.

Zostavil, doslov, kalendárium, komentáre a vysvetlivky napísal Valér Mikula. Bratislava : Kalligram – Ústav slovenskej literatúry SAV, 2005. 568 s.

Ťažiskom knihy je básnické dielo Miroslava Válka doplnené o výber z jeho ďalších textov (próza, literárna a politická publicistika, rozhovory). Kniha umožňuje – po prvý raz v úplnosti – zoznámiť sa s Válkom-básnikom a v reprezentatívnom výbere textov aj s Válkom-literárnym publicistom a Válkom-politikom.

Ide o unikátne vydanie, ktoré po prvý raz prináša kompletne básnické dielo Miroslava Válka – počnúc básnickými časopiseckými prvotinami až po verše pre deti. Pre lepšiu orientáciu a informáciu čitateľa sú do vydania zaradené aj výber z textov o autorovi, ktorý je obsažným prierezom kritickej reflexie Váľkovho diela, komentáre a vysvetlivky zodpovedajúce typu kritického vydania, prehľadné kalendárium autorovho života a diela a obrazová príloha. Záverečná esej ponúka interpretačný pohľad editora vydania Valéra Mikulu na Váľkovu – predovšetkým básnickú – tvorbu.

MIKULOVÁ, Marcela: *Tajovského obrodenecká moderna*.

Bratislava : Kalligram – Ústav slovenskej literatúry SAV, 2005. 288 s.

Kniha je prvým monografickým spracovaním prozaického diela Jozefa Gregora Tajovského. Autorka v ňom zásadným spôsobom prekvalifikovala doterajšie literárnohistorické hodnotenie tohto autora a na základe nového interpretačného čítania ho potvrdzuje ako jedného z iniciátorov modernej slovenskej prózy. Na základe precíznych interpretácií Marcela Mikulová presvedčivo dokazuje, že Tajovský – v minulosti často ideologicky zneužívaný, so-

ciálne cítiaci autor – vo viacerých aspektoch prekročil hranice realistickej poetiky. Preto jeho tvorbu nezaraďuje do realizmu, ale situuje ju do predsymbolistického obdobia našich literárnych dejín, smerujúceho k moderne. Monografia o J. G. Tajovskom je významným príspevkom k jemnejšiemu rozlišovaniu poetologických tendencií na prelome 19. a 20. storočia.